

Rondetafelgesprek Tweede Kamer d.d. 22-01-2026
Commissie voor Justitie en Veiligheid
Over het belang van het kind bij femicide en huiselijk geweld
Position Paper

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

Namens de slachtofferadvocatuur slaan wij alarm. In de praktijk blijkt namelijk dat kinderen gebukt gaan onder de gevolgen van femicide en huiselijk geweld en er nauwelijks oog is voor hun belangen, kortom actie is nodig.

Vaak is femicide het sluitstuk van een voortdurende periode van huiselijk geweld. Iets waar te vaak kinderen getuige en in die zin dus ook rechtstreeks slachtoffer van zijn. Immers volgens de RvdK en VT is het zien van een fysieke mishandeling van een ouder door de andere ouder een vorm van kindermishandeling. En daar wordt (vrijwel) nooit voor vervolgd.

Wanneer een vrouw wordt vermoord door haar (ex-)partner, blijft er in te veel situaties één (of meerdere) kind(eren) achter. Die verliezen niet alleen een ouder, maar zijn vaak ook blootgesteld aan structureel geweld. Uit onderzoek¹ is gebleken dat dit levenslange gevolgen met zich meebrengt. Hierbij kunt u denken aan hechtingsstoornissen, depressie, verslaving, zelfs hart- en vaatziekten en vroegtijdig overlijden.

Het is dus cruciaal dat deze kinderen zo goed mogelijk worden opgevangen en worden gezien als een volwaardig slachtoffer. Deze kinderen zijn namelijk niet “slechts” indirecte slachtoffers, maar primaire slachtoffers die nu moeten omgaan met diepgaande en langdurige gevolgen voor hun ontwikkeling, toekomst en gezondheid.

Uit ervaring binnen de slachtofferadvocatuur blijkt dat in de huidige praktijk de focus sterk ligt op het strafrechtelijk handelen ten aanzien van de femicide. Hoewel deze focus begrijpelijk is, zien wij dat het perspectief van het kind structureel onvoldoende verankerd is bij besluitvorming, wetgeving en ook de uitvoering hiervan.

Het gevolg is dan dat kinderen na slachtoffer te zijn geworden van extreem huiselijk geweld niet alleen worden geconfronteerd met verlies en trauma, maar ook met juridische en systeem gerelateerde tekortkomingen die zij later in hun leven ook als traumatisch kunnen (gaan) zien.

¹ Felitti e.a., 1998.

Deze position paper beoogt dan ook inzicht te geven in vier knelpunten die in de praktijk steeds weer naar voren komen. Deze knelpunten raken zowel het strafrecht, het familierecht als het jeugdbeschermingsdomein. Verbetering waarbij samenwerking centraal staat is dan ook cruciaal.

1. Het (niet) vervolgen van kindermishandeling

Wat tevens opvalt in de praktijk is dat kindermishandeling nog te vaak wordt gezien als context van femicide in plaats van een eveneens zelfstandig strafbaar feit met eigen slachtoffers. Wanneer de moeder van het gezin wordt vermoord vervalt de aandacht voor het geweld dat de kinderen in het gezin vaak jarenlang hebben moeten ondergaan en getuige van waren.

Hiermee ontzeggen wij het kind de erkenning als eigenstandig slachtoffer. Daarbij is het gevolg dat het kind geen toegang heeft tot slachtofferrechten zoals schadevergoeding. Een ander gevolg is wederom het niet strafrechtelijk (h)erkennen van het slachtofferschap van een kind en dat daarmee de verwerking van deze periode wordt bemoeilijkt.

2. Het verschoningsrecht

In de praktijk blijkt dat kinderen regelmatig niet gehoord worden omdat wordt aangenomen dat het stellen van vragen een loyaliteitsconflict zou veroorzaken ten opzichte van één van de ouders. Vanuit de gedachte van bescherming wordt dan gekozen voor het volledig vermijden van het horen van een kind.

Bij deze benadering ontstaat echter een fundamenteel probleem. Van een kind zou namelijk niet verwacht mogen en kunnen worden dat het zelf een beroep doet op het verschoningsrecht. Door uit 'voorzorg' geen vragen te stellen wordt het kind feitelijk de mogelijkheid ontnomen om zijn of haar verhaal te doen en daarmee ook erkenning te krijgen voor hetgeen dat hij of zij heeft meegemaakt.

De gevolgen zijn groot. Door het niet horen van een kind ontbreekt hun perspectief bij strafrechtelijke beslissingen. Het hindert ook (met enige regelmaat) de waarheidsvinding. Ook krijgen zij impliciet de boodschap dat hun ervaringen te belastend of zelfs onbelangrijk zijn.

Men lijkt ook te vergeten dat wanneer een pleger niet wordt veroordeeld een kind diep schuldgevoel kan ontwikkelen dat alleen maar bijdraagt aan het ontzettende trauma dat zij al hebben. Het uitgangspunt zou dan ook moeten zijn dat kinderen wél worden gehoord, of minst genomen zelf mogen beslissen of ze willen verklaren

3. Vervreemding van de familie (van moeder) door gebrek aan eenduidig handelen, en non-existente rechtspositie.

Na femicide ontstaat vaak een acute vraag voor plaatsing van het kind. Hierbij wordt dan regelmatig gekozen voor de snelst beschikbare plek. Dit kan overal in het land zijn. Bij plaatsing buiten de bestaande sociale omgeving van het kind, brengt dit nog meer traumatisering met zich mee en dit bevordert het herstel van het kind niet.

Het plaatsen van een kind in een onbekende omgeving vermindert de bekende beschermende factoren en de sociale steun die het kind wellicht al heeft opgebouwd. Hier kan gedacht worden aan een schoolomgeving of vriendenkring.

Plaatsingsbeslissingen moeten dan ook niet primair worden gestuurd door beschikbaarheid, maar er moet een focus liggen op het belang van het kind. Behoud van de vertrouwde omgeving en betekenisvolle relaties moet het uitgangspunt zijn, tenzij zwaarwegende veiligheidsredenen dit onmogelijk maken.

4. Rechtsingang voogdij voor familie van de vermoorde vrouw

De familie van de vermoorde moeder wordt na femicide vaak niet meegenomen in overwegingen en beslissingen over de toekomst van het kind. Zij kunnen veelal gezien worden als de belangrijkste constante en veilige factor voor het kind aangezien zij vaak al een zorgzame en liefdevolle relatie hebben met het kind door de familieband.

Na de moord op een vrouw is de RvdK krachtens de wet verplicht om een voogdijmaatregel te vragen. Als de rechter zo'n voogdij uitspreekt heeft de familie van de omgebrachte vrouw daarna geen enkele positie meer om bijvoorbeeld te vragen om het kind te plaatsen in een netwerk gezin; lees bij familie van de overleden vrouw. Het handelingsprotocol² heeft het wel vaak over de gedetineerde ouder, maar eigenlijk nooit over de familie van de vermoorde ouder. Wij vinden dat een gemis en menen dat er een expliciete rechtsingang moet komen waardoor ook de familie van de vrouw zelf een geschil aanhangig kan maken bij de rechter en bijvoorbeeld kan vragen om plaatsing van het kind in het netwerk van de overleden vrouw.

Kinderen die het slachtoffer zijn van femicide en kindermishandeling verliezen niet alleen een ouder. Ook hun veiligheid, stem en rechtspositie komt ernstig in het gedrang omdat de huidige systemen onvoldoende ingericht zijn op hun specifieke behoeften. Dit is dan ook een oproep om het belang van het kind expliciet leidend te maken in wet- en

² Kamerstukken 2013, 33552.

regelgeving, barrières die bescherming belemmeren te herzien en de positie van kinderen in deze situatie structureel te versterken. Alleen dan kan worden voorkomen dat deze kinderen niet alleen slachtoffer worden van geweld, maar ook van het systeem dat hen zou moeten beschermen.

Namens het bestuur van de Stichting Landelijk Advocaten Netwerk voor Gewelds- en Zedenslachtoffers (LANGZS)

Bronvermelding:

Felitti e.a.1998.

Felitti e.a., Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults: The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. American Journal of Preventive Medicine, 14(4), 245–258.
[https://doi.org/10.1016/S0749-3797\(98\)00017-8](https://doi.org/10.1016/S0749-3797(98)00017-8)